

Farið út í verðina!

- Ungfólk eigur so avgjört at fara út í verðina, um hugurin er til tess, sigur Sámal Ravnsfjall

Tú hugsaði ongantíð um at fáast við annað arbeiði enn at spæla á gøtuni hesi árin, tú vart burtri?

Nei, Onkuntíð arbeiddi eg í barrini tjá týsku vin-fólku okkara í Rom. Eg fekk upphald og mat, men onga løn.

Hesi árin var eg ongan-tíð skrásettur í Italia - tímdí ikki at fáast við tað. Men hettar var innan fyri EEC, so eingin trupulleiki var í so máta.

Sum vera man var dýrari at liva í Týsklandi enn í Italia?

Ja, nógv dýrari. Angraðu tit, at tit vóru farnir til Týsklands?

Nei - tað var ein uppliving kortini. So fekst tú eisini betri innlit í, hvørjar trupulleikar dalkingin í Europa hevur við sær. Nógvastaðni í Rhin-ánni er ikki loyvt at svimja. Javnan hoyrdist í útvarpinum í Ruhr-økinum, at fólk máttu halda seg inni fyri "smog".

Av okkara egnu dalking kunnu vit ikki anda luftina niður í okkum!

Hugsa um umhvørvið

Men hinvegin er fólkíð eisini meiri tilvitandi um dalkingina og roynir at liva eftir tí. Eitt nú høvdu tey handlar, har tú kundi lata inn silvurpappír. Hetta hugsar við litið um í Føroyum - og ítalska fólkíð enn minni.

Eisini høvdu tey ruddingardagar, tá ið fólk setu ymiskt út á gøtuna, tey ikki brúktu. So kundu onnur koma og hyggja at tí og taka tað við sær.

Hetta var um tað mundið, tá ið tvungnið varð at hava katalysator á bilum í

Týsklandi - og feroyingar skiftu út innbúgvíð annað hvørt ár, og brenni-støðirnar vóru á tremur!

Á Sicilia eru tey eftirbátar í so máta og dálka náttúruna illani við plast-ikk-posum o.ø.

Norðuritalia líkast Týsklandi

Munurin millum Týskland og Norðuritalia er ikki so stóur. Hettar er fónabók, og fólkíð er býarfólk. Tú sært eisini nógv ljóshætt fólk har norðuri í landinum.

Hinvegin er munurin millum Suður- og Norðuritalia stóur. Fólkíð har norðuri í landinum heldur litið um tey har suðuri - og serliga um tey á Sicilia. "Har er bara mafia", plaga tey at taka til. Hon virkar vist ikki har norðuri.

Á Sicilia tosa tey ítalska dialekt. Alskeys tjóðir hava hertikið oynda millum ár og dag - víkingarnir komu hagar úr Russlandi, og stutt er til Afrika. Tí er fólkíð á oynni blandað, og eitt nú er fólkíð í Italia ikki so rasistiskt ímóti nekarum.

Merk tu tit nakað til Maf- iuna?

Nei, púrt einki. Allarhelst vóru vit alt ov smá. Eystantil á Sicilia helt fólk fast uppá, at Mafian var hinumegin á oynni. Men tað er ósatt. Hon er eisini eystanfyr.

Men fyrri at siga sum er, so var eg ikki fyrri nøkrum keðiligum hendingum á hesari ferðini - sá ikki so frægt sum bardaga! Tað var heilt vanligt í dansinum í Svørgvi.

Einaferð - hetta hevur verið onkuntíð í 1985 - hitti eg italiumann, sum hevði búð í Stockholm. Hann helt tað vera lögdi, at tað bar til hjá Olof Palme at ganga einsamallur á gøtuni. Hetta var árið fyrri, at hann varð myrður.

Í Italia standa vápnabir politistar við hvønn banka, og í hvørjum bili eru tjúkkar ketur á røðrum.

Fyrri at lýsa munin millum fólkíð í Italia og í Týsklandi kann eg greiða frá roynd, ið okkurt blað gjørdi í so máta:

Teir settu útvarpstól á ymsar strendur bæði í Týsklandi og Italia. Í Italia vóru tey stolin, tá ið fimm minuttir vóru gongin, men í Týsklandi vórðu tey standandi. Týskarar hava jú í sær, at "Ordnung muss sein".

Ein onnur roynd var, at onkur skuldi lást at smella á gøtuni. Italiu-menn vóru skjóttir at hjálpa, men týskarar gingu uttanum.

Yvirhøvur er lættari at koma í prátt við fólk í Italia enn í Týsklandi.

Ber til at liva biliga

Hvat lærði henda ferðin teg?

Fyrst og freinst um dalkingina. Harafrat livnaði tað upp aftur, ið eg hevði lært av máli, og nógv nýtt lærði eg.

Eg gekk ikki á fornminnisavni har niðri. Jú - eg var inni í kirkjuni hjá Frans av Assisi. Men annars er Italia eitt stórt fornminnisavni, alt sum tað er.

Eg lærði eisini, at tað ber til at livbjarga sær, um tú so bert spælir eitt

sindur upp á gittara, og tað styrkir sjálvsálitið.

Tann materielli tørvurin minkar eisini sera nógv. Vit keyptu brúkt klæðir á marknaðinum, og annars livdu vit av teim fruktum, sum komu sær ymsu árs-tíðirnar (hetta var har suðuri á landinum). Fisk fekst tú ikki inni í landinum, men summastaðni vuku olivtrø, fikutrø og rossaber vilt - og eisini var frukt og grønmeti sera biltigt at keypa. T.d. kostaði ein posi av tomatum tveir krónur - mitt í ferðafólka-tíðini!

Ætlaði mær heimaftur

Hugsaði tú ongantíð um at koma aftur til Føroya?

Jú, tað ætlaði eg mær alla tíðina. Hettar var bert eitt ávintýr, og eg kundi ikki hugsað mær at búð aðrastaðni. Tá ið eg kom heimaftur - í 1986 - var eisini nógv arbeiði at fáa. Verri hevði verið í dag.

Ætlar tú sær eina slíka ferð aftur?

Nei - eg havi "gjørt mína verjuskyldu" í so máta. Tá ið eg var yngri, droymdi eg oftani um eina tilíka ferð. Men hesin møguleikin kom av tilvild.

Eg átti at verið farin, tá ið eg var yngri. Eg var 29 ár, tá ið eg fór. Men eg vil mæla fólk til at fara út í verðina, um hugurin er. Tú fært nógvá inspiratión. Tí dæmar mær væl, at so nógv ungfolk í Føroyum fer út í verðina. Hon er ikki so stór - tað er bara at fara avstað.

Men nú verði eg í øllum førum verandi í Føroyum, sigur Sámal Ravnsfjall.

Strævið hjá popptónleikarunum

- Men tú kanst ikki liva av at spæla við í bert einum bólki, siga teir í Plúmm.

- At spæla við í fimm bólkum í somu viku er alt ov nógv. Vit hava lovað okkum ov nógv út hesaferð, sigur Leivur Thomsen, tá ið vit skiftu orð við bólkin Plúmm á Tórshavnar Jazz, Fólka og Blues Festival.

Men hví hava tit tikið so nógv á tykkum?

- Tí vit duga ikki at siga nei. Harafrat hava vit orð á okkum at vera væl samanspældir. Tí hava vit spælt undir hjá Mariu Guttesen, Terja o.ø.

- Eisini er øgiliga inspirerandi at spæla saman við so nógvum ymsum tónleikarum sum gjørligt. Men tá ið alt kemur isenn, verður tað stressandi, og tú fært lita til at venja, sigur Leivur.

Finnur Hansen sigur, at tú kanst ikki liva av at spæla við í bert einum bólki. Marknaðurin í Føroyum er ov lítill til tað.

- Skalt tú vera hálvprofessionellur tónleikari her á landi, mást tú spæla við á nógvum ymsum bólkum, sigur hann.

Manningin í Plúmm spældi eisini undir hjá Mariu Guttesen og James, og tveir teirra spæla í JazzOasis. Plúmm spældi eisini undir hjá Johnny Logan, tá ið hann var her á landi í fyrra-árið.

Landið er ov lítið

Leivur Thomsen sigur, at vansin at spæla í Føroyum er, at landið er ov lítið. Áhoyrararnir eru teir somu allastaðni.

- Í Keyptmannahavn t.d. eru eini hundrad ymsk stöð, sum tú kanst spæla á - og tískil ikki somu áhoyrarar hvørja ferð.

- Her á landi er so, at ein bólkur kann hava

vant eina skrá. Men tá ið tú so hevur spælt einar fimm konsertir, er fólk longu troytt av tónleikinum. Longu triðju ferð, vit spæla skrána, spyr fólk, hví vit altíð spæla tað sama. Hetta ger, at tú mást endurnýggja teg alla tíðina, og tað er slítandi.

- Víst hevur jazztónleikur áhuga ímillum fólk her á landi - men tey, ið hava áhuga, eru ov lott at koma at lurta. Vit spæla viðhvørt í Djónastovu, og mangan er lítið fólk.

Tað, ið fólk hevur hoyrt áður

Hvat slag av tónleiki fær feroyingar at savnast?

- Tað, ið fólk hevur hoyrt fyrr. Er tað okkurt nýtt, ið tey skulu konserttrera seg um, býður tað teimum ímóti, sigur Leivur.

- Hvat savnar feroyingar? Handilstónleikur, kommersiellur tónleikur, sigur Arnold Ludvig.

- MTV-poppur, sigur Magnus Johannesen.

- Men er hetta mest millum heilt ung fólk. Hinvegin skal áhugin hjá teimum byrja onkustaðni. Men tú skalt helst vaksa frá slíkum tónleiki - í øllum førum vera vaksin frá honum, tá ið tú ert vordin tríati ella so. Annars kemur tú ikki víðari, sigur Magnus.

- Eitt, ið er eitt sindur troyttandi, er, at feroyingar tosa altíð um "Føroya besta...", Føroya besta..." og blanda allar stílar saman: Jazz, Rock o.a. At tosa um "Føroya besta..." ber ikki til, tá ið stílmir eru so ymsir. Tú kanst vera bestur á tónhætt og innan fyrri títt øki, sigur Leivur Thomsen at enda.